

nega stekla, kateri se še kaka barva na primer težki špat, oker ali gorska modrina pridene. Plavljena kreda, svinčena ali cinkova beloba se morajo pozneje z oljnato barbo nanesti. Opisana zmes je cenejša in boljša od klorovega cinka, ker se pri pomešavanju med seboj še druge snovi iz zemnega olja narejajo, ki so glinam, ki lesni volk provzročujejo, pogubne in pokončljive.

Duh petroleja se popolnoma pozgubi, tako da se opisani pomoček tudi v prostorijah rabiti sme, v katerih se tvarine, ki so proti tujemu duhu zelo občutljive kakor na primer mleko, hranjujejo. Pomoček je primeroma prav dober kup.

Da krompir v kleti ne gnije.

Teden predno se krompir izkoplje, se morajo okna kleti, v kateri se bode krompir čez zimo hranjeval, odpreti in stene in tla do čistega osnažiti.

Dan predno se krompir v klet spravi, se okna zapró in klet z navadnim lesnim pepelom precej na debelo potrosi. Na to se še klet z žveplom, kakoršnega rabijo za vinske sode, močno pokadi, tako da je ves prostor gosto z žveplenim dimom napolnjen.

Nekoliko ur pozneje se okna odpró, da se more žvepleni dim izkaditi. Zopet se okna zapró in krompir se sme 60 centimetrov debelo nasuti. V 14 dneh ali v treh tednih se ob lepem vremenu kletina okna zopet odpró in za teden dni odprta pusté.

Potem se okna zopet zapró, klet z žveplom zmerno pokadi in krompir z lesnim pepelom posuje.

Okna ostanejo od zdaj skozi zimo zaprta, klet pa se vsak mesec jedenkrat požvepli.

Na ta način se ne samo gnijenje krompirjevo zabrani, ampak neobčasno cimljenje, ktera lastnost po tem ravnanju nič ne trpi.

Spomladi, kedar se posadi, tako hranjevalni krompir ravno tako lepo in rad poganja, kakor vsak drugi in je tudi tako okusen kakor vsak drugi, če ne boljši.

Rajce za hmelj čez zimo hranjevati.

Položijo se na poprej pognojenem in prekopanem zemljišči trije 15—19 centimetrov debeli na 2 metra dolgi drogi na kamne po 8 metrov vsaksebi in poteknejo se na vsaki strani trije močni drogi v zemljo.

Med te drogeve se hmeljne rajce od obeh strani tako polože, da vrhovi v sredo, spodnji deli pa na zvonaj gledajo. Pri vsaki sledeči vrsti se spodnji konci nekaj bolj na zvonaj moleti pusté.

Tudi gornje podolgaste vrste morajo čez spodnje nekoliko ven moleti. Ko se jih je šest vrst naložilo, ovijejo se z močnimi sukanimi

brezovimi trtami in tako z nasproti stoječimi vrstami zvežejo.

Novo črnilo za škornje.

Primeri se, da včasih na deželi črnila za črevlje in škornje zmanjka. Tu pripomaga zorele jagode bezgove. Tako vsaj pripoveduje strakovnjaški list „Obstgarten“.

Škornji ali črevlji se zreliimi bezgovimi jagodami čez in čez pomažejo in potem črevelj ali škornji nekatere kratki z ščetjo potegnejo in svetijo se kakor z najboljšim črnilom posnaženi.

Zimska leča.

Zimska leča se more le v prav milih legah posejati. Seje se sred meseca septembra in sicer ali sama za se ali pa pomešana z zimsko ržjo. Če so razmere ugodne, daje zimska leča v zrnji in slami bolj obilen pridelek od jare leče.

Goveja kuga se je prikazala v prejšnji slavonski granici. Zato je, od ondot goveda na Štajersko dovažati prepovedano, iz Hrvaškega pa voziti dovoljeno samo po železnici v Brežicah.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Podkovska šola. — Vabilo.) Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. novembra 1882. Kdor želi biti sprejet v podkovsko šolo, mora se izkazati: 1. s spričalom, da se je pri kakem kovači za kovaškega pomočnika izučil, 2. z domovinskim listom, 3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega obnašanja in 4. da zna brati in pisati slovensko. Za revne učence dovolilo je vis. c. kr. ministerstvo poljedelstva za šolsko leto 1882/83 štiri štipendije po 50 gold. in vis. deželni zbor krajnski dve štipendiji po 60 gold., katere se tedaj razpišejo. Prosilci za štipendije imajo predložiti 1. ubožni list, 2. spričevalo poštenega obnašanja in 3. potrdilo, da so uže dve leti kot kovaški pomočniki delali. Prošnje z dotičnimi spričevali imajo poslati vsaj do 25. dne t. m. glavnemu odboru c. k. kmetijske družbe v Ljubljani. Šola traja pol leta. Kdor preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od leta 1873 patent podkovskega mojstra dobiti, ker sedaj brez preskušnje nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje, ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolski hiši. Učenci naj se oglasijo vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah. Ker je po slovenskih deželah še zmirom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezin, zato naj bi županstva

svojo skrb obračala na to, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača.

Karol baron Wurzbach m. p.
predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.
Dr. Karol vitez Bleiweis m. p.
začasni vodja.

Z Ribnice na Pohorji. (Naš kr. šolski ogleda. — Šolske razmere. — Vreme in letina.) Že iz napisa se vidi, da imam danes poln koš; pa tudi ni čuda ako se tvarina tako dolgo spravlja, da bi je bilo ravno malo. — V Ribnici imamo že čez leto novega šolskega ogleda; pa kakor nam njegovo „marljivo“ delovanje kaže, nismo z njim prav nič zadovoljni. Med tem, ko je pod starim šolskim ogledom, namreč g. Gasteiger-om, v mnogih letih se vse mirno godilo, glede kaznovanja staršev, zavoljo zamudnega šolskega obiskovanja otrok; tako da nismo vedeli, kaj je kazen; je to zdaj vse drugače. Ako otrok kakih par dni izostane, bodi si uzrok kakšen koli, pride — navadno še le čez mesec dni ali še dalj, — naznanilo, — seveda nemško, — plačaj ali pa na „rest.“ Tako se je v kratkem času njegovega šolskega nadzorovanja nabralo že dosti takih, ki so bili kaznovani. Tu pa ima tudi prste zraven gosp. nadučitelj g. Z. o katerem se po Ribnici ne sliši nič drugega, kot želja, da bi ga — ljubi veter nesel v druge, njemu ljubše nemške pokrajine, kjer bi bila za njega delovanje — ugodniša tla, lepši napredek in „srečnejše življenje! — Žal, zelo žal nam je, da so pri teh omenjenih kaznovanjih zlorabljeni tudi vse časti vredni možje, celo narodnjaki, ki to germansko grobo komando še celo podpirajo. To je žalostno! — V naši fari imamo šol mnogo; smo tedaj srečni, ako bi nove šole, nova omika res vsrečevala revno ljudstvo. Pa da temu ni tako, to spričuje vse: slab napredek, razuzdanost šolskih otrok, ki znajo kleti, prej kot očenaš, tepsti se prej, da veliko prej, kakor delati. Kaj bo iz takih šol, v katerih nima pravice več šiba, kjer ni več nobenega straha, itd., to si bomo v kratkih časih skušali. — Pa še druga nadloga. V naši fari imamo štiri šole s 5 učitelji, katehet pa je le eden, namreč č. g. kaplan, ki je toraj vsak dan vprežen, da mora obiskovati peš po uro hoda oddaljene šole, zraven drugih opravkov. Da je to prehudo, to spoznavajo nekteri, pa — pomagati ne morejo ali nočejo. Da bi bilo tolikemu trudu, tudi primerno plačilo, tega nismo čuli od nikogar, pač pa, da se še obutev ne bo plačala, ki se raztrga na potu. Ali ni to prav liberalno?! Ali ni temu pomoči? Prosimo gg. poslance naj se spomnijo na to!! — Naši nemškutarji so postali bolj tihi in mirni, menda so se nekaj spametovali. Vendar nekteri so še zelo mogočni; tako strahuje eden celo občino, drugi pa uboge stariše „štrafuje“

tako, zavoljo otrok, kakor prej, ko je bil oficir, nerodne vojake. Tretji, in če učitelj, ne „oberlerar“! ta je pa siromak. Kako da ga še šolarji niso pobili, saj strahujejo ga baje tako že! — Vsi drugi so še bolj pohlevni, ter se le ob volitvah spomnijo na svoje velikogermanske prijatelje, a la Hammer-Amboss, Sorschagg itd. Ako si v predpustu kaj ne namislijo, potem je pa že celo leto dobro! — Vreme imamo letos silno slabo; vedni dež in burja, sta nam že silno presedala. Sedaj se kaže bolje, kar Bog daj! — Letina je tukaj srednja; pšenica, rž, oves, so še precej obrodili; slabše kaže turščica, ktera ima pri nas sila sovražnikov, kakor: šoje, vrane, posebno pa koruzni črvi to važno rastlino silno ugonobljajo. Krompir sila gnije, ker je zmiraj deževno; zelje je pa prav lepo. Ajda in druge pozne rastline kažejo prav lepo, da bi le vreme ob spravljanji kaj ne pokazilo. Posebno obilno so tu napravili sadnega mošta, tako da je že posode majnkalo. Sicer smemo še z vsem zadovoljni biti, da bi nam le ljubi Bog vse srečno spraviti dal in povrh še svoj sveti blagoslov!

Iz Dobrne. Podpodružnico kmetijske družbe smo nedavno pri nas osnovali. K prvemu zboru, ki se je vršil 1. oktobra, bili so povabljeni vsi tukajšnji gospodarji, da si niso društveni člani; tako se nameni goditi v prihodnje pri vsakej podobnej skupščini. Ob 3. uri popoldne začelo se je zborovanje. Duhovni svetovalec in župnik, veleč. gosp. Gajšek, so v svojem govoru omenjali velikega napredka v sedanji dobi. Kaj neki bi stari ljudje, ki so že zdavnej se preselili iz tega sveta, rekli, ko bi danes gledali naše železnice, brzojave ali telegrafe, s pomočjo katerih si ljudje dopisujejo, električno svečavo, pri kateri do stotine lučij v trenutku prižgeš in ugasneš, telefone, po katerih se ljudje med seboj pogovarjajo. Mimogred bodi omenjeno, da celo na Dobrni 2 poslopja med seboj vežejo 4 svila ali droti, ki so 323 metrov dolgi; to je naš telefon. Kakšne li misli bi, pravi govornik, obhajale staroslavne Grke in Rimce, ko bi med nami opazovali raznotere naprave v najnovejšem času? Svet pač vsestranski napreduje. Tudi gospodarstvene zadeve so po raznih krajih veliko na boljšem, kakor o svojem času. No, kako je v tem oziru pri nas? Naš kmet svoje zemljišče še danes na isti način obdeluje, kakor je delal njegov oča in dedek. Toda, če primerimo dobiček od nekdanj in sedaj, nam se razkaže zdaten razloček. Bili so časi, ko so se stroški pri manjših potrebah prikrivali s primerno dobrimi dohodki, a kmet si je laglje kaj prihranil. Danes dohodki niso v razmerji z izdatki. Ljudstva je vedno več in več, a itak težko skupljeni denar potrebujemo sedaj za marsikaj, česar naši predniki še poznali niso. Kar se zboljšanja pri pol-

jedelstvu tiče, v tem oziru na Štajerskem že veliko let deluje kmetijska družba, ta dobiva sedaj pri nas poseben oddelek, ki bo v najozji zvezi s celjsko podružnico, katerej načelnik je gospod dr. Langer; totega je pričujočega govornik [potem zbranim predstavil. Poprimivši besedo je gospod doktor odgovarjal na vprašanje, kako bi se našemu kmetu zamoglo najhitreje pomoči? Rekel je, naj bi si naš kmet pomagal v prvi vrsti s pomočjo — govedarstva in sadjereje. Sedaj, ko je vlada zaprla mejo zoper Rusko govedo, dotični kupci že prihajajo k nam. Te dni npr. so na nekem sejmu barantači nakupili veliko živine, jo odgnali na Ogersko, tam jo bodo pitali, zatem prodajali na Dunaji, kder s predmestji vred več kakor milijon prebivalcev ne malo mesa vsaki dan potrebuje. Naše sadje izvažajo v Afriko, posebno v Egipt, kjer ga zelo čislajo. Od nas je odvisno, da bomo pri gospodarstvu na pravi način ravnali in tako ptuji svet k sebi privabili. Minister za kmetijstvo, grof Falkenhain, si mnogo prizadeva za vzboljšanje zavoženega gospodarstva. Bodi pristavljeno, da je imenovani gospod vzet izmed vsakemu narodu pravične večine poslancev v državnem zboru, katerej so tako zvali „liberalci“ napovedali boj do smrti. Sicer pa eden človek sam ne bode mogel zaceliti tistih ran, ki jih je kmetu vsaklo blizo dvadesetletno gospodstvo nenemškimi narodom sovražnih po-imenu-liberalcev, koji so povzročili marsikatero napravo nepotrebno ali ljudskemu blagostanju celo škodljivo to v telesnem to v dušnem oziru. Kar pa gospodar za pravilivec v teku 20 let zapravi, tega najskrbnejši naslednik ne more tako hitro poravnati. Govornik je poslušalcem priporočal marljivo obiskovanje društvenih shodov, ki se bodo vršili vsak mesec po enkrat. Potem, ko smo si bili izvolili odbor voditeljev, kojemu so gospod Gajšek postali načelnik, so se oča Brezljani izrekli zahvalo g. dr. Langerju. Razšli smo se ob 4, uri z željo, naj bi nam najmlajša hčerka kmetijske družbe zdatno koristila!

Iz celjske okolice. (Celjanka in lisjak.) Kar je grižava opica ali „of“ proti človeku, po božji podobi stvarjenemu, to je freimaurerstvo proti sv. katoliški Cerkvi in „Cillier Zeitung“ s sinkom „Kmetskimi lisjakom“ vred proti „Slovenskemu Gospodarju“. Skušajo ga posnemati, da bi dobre ljudi leži v svoje mreže lovil. Vse pa zavije na svojo, Slovincem sovražno, kmetom nevarno in škodljivo stran nemških liberalcev, freimaurerjev in slovenskih Judežev. Le v jednom neče posnemati Gospodarja; o našem dobrotljivem cesarju govoriti, to ne diši Kmetskemu „lisjaku“. Kako nekateri italijanski listi v Trstu, tako tudi ta „lisjak“ ni nič vedel povedati, kako so cesar po Slovenskem potovali, povsod od Slovincem z veseljem

bili pozdravljeni. „Slovenski Gospodar“ pa nam je vse to razložil in porabi vsako priliko, širiti in utrditi udanost do svetlega cesarja. In tako je prav! Slovenci ljubimo svojega avstrijskega cesarja in ne maramo za prusko-nemškega. Goropadno natolcevanje, nesramna laž pa je ako „Celjanka“ skuša svojim revnim čitateljem navezati, češ, Slovenci in njihovo Tiskovno društvo, Slovenski Gospodar, Narod, Slovenec itd. škilijo v Cetinje in Beligrad, kakor nemčurji v Berlin. Ves svet vé, kako zvesti smo Slovenci cesarju vselej bili in ostanemo! — Večje podlosti je težko najti, kakor tista, ki se v Celjanki šopiri in — laže! Dosta!

Od Svetinj. (Priatelj celjskemu lisjačku.) V občini Mihaljevci sedi blizo 6 let baš kakor bi to pravico po svojem očetu podedoval na predstojniškem stolu mlad mož okroglega in rudečega obraza. Vedno se na smeh drži, priljuden je in prijazen, in človek ne bi nikoli mislil, da mu srce napolnjuje gadno sovraštvo do naroda, med katerim je rojen, med katerim je župan, med katerim živi in med katerim bo morda tudi imel svoj grob. Do letos še sicer nismo imeli priložnosti opazovati, da bi nam občinski predstojnik iz Mihaljevca bil v kakem obziru glede narodne stvari škodljiv nasprotnik, ali letošnjega leta bil je od nasprotne stranke mesto iztopivšega g. K. postavljen za kandidata v okrajni zastop. Da je pri volitvi, dne 17. aprila sijajno propal, je znana stvar, in to ga morebiti pekleni! Tudi z volitvijo, ki se je vršila, 27. dne pr. m. ni nikako zadovoljen ter psuje in blati značajne ormoške narodnjake, a najgrje od njega je to, da, kakor smo slišali, prijema redno 5 listov smrdljivega „Kmetskega prijatelja“ iz Celja in ga daje nekaterim posestnikom čitati. Med temi je brž ko ne njegov sosed K., posestnik in krčmar, ki se rad s svojo nemščino pobaha, ali da bi ti videl, dragi čitatelj, kaka je njegova nemška omika, najbolja, da je jedino z nemško besedo najdalje priti mogoče. Zakaj ni pa šel v veliko Nemčijo iskat si žene, ki bi mu otroke odgojevala v nemškem duhu? Zakaj si je vzel hčer premožnega središkega tržana za ženo, katera nemščine ne umeje, katere oča je značajni narodnjak, katere stric zbog dostojanstva in rodoljubja ne slovi samo po slovenskem temveč po vseslovanskem svetu? Grdo za človeka, ki sam svoj narod sovraži in s truplom tega sovraštva okuži še drugo ljudi! —

Božidar Lipovič.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Z veselo novico za moremo denes pričeti: svetli cesar so na svoje godovno podpisali prenapredbo volilnega reda za državni zbor; znanprej volijo tudi tisti, ki